

Eenentwintigste Internationale Taalkunde-Olympiade

Brasilia (Brazilië), 23–31 juli 2024

Oplossingen van de opgaven van de individuele wedstrijd

Opgave Nr 1. Structuur van de werkwoordsvorm:

1. onderwerp (t- 1ste persoon evv., mət- 1ste persoon twv./1ste persoon mvv., Ø- 2de persoon evv., ne- 3de persoon twv.=3de persoon mvv.)
2. ə verschijnt daar alleen als deze nodig is om een cluster van twee medeklinkers aan het begin of einde van het woord (of een cluster van drie medeklinkers in ieder geval) te vermijden.
3. tijd (ku- tegenwoordig, je- toekomstig, Ø- verleden)
4. ine-: lijdend voorwerp = 1ste persoon evv. (onderwerp = 2de persoon twv./2de persoon mvv.)
5. wortel van het werkwoord
6. -la: onderwerp/lijdend voorwerp = 1ste persoon mvv./2de persoon mvv.
7. tijd (-ŋ tegenwoordig/toekomstig, -Ø verleden)
8. ə verschijnt daar alleen als deze nodig is om een cluster van twee medeklinkers aan het begin of einde van het woord (of een cluster van drie medeklinkers in ieder geval) te vermijden.
9. -tək: onderwerp = 2de persoon twv./2de persoon mvv. (lijdend voorwerp = 1ste persoon evv.); lijdend voorwerp (-tək 2de persoon twv./2de persoon mvv., -n 3de persoon evv., -net 3de persoon twv., -new 3de persoon mvv.)

Klankveranderingen:

1. vóór een andere klinker ontbreekt de laatste klinker van een voorvoegsel;
2. t+j > cc, t+l > ll, t+n > nn, t+ŋ > ŋŋ;
3. als a aanwezig is, worden alle e/i/u in het woord respectievelijk a/e/o.

(a)	19.	kulleŋən	jij leidt hem
	20.	jinejguntək	jullie _(tw) zullen mij bijten
	21.	tekminnew	ik ving hen _(mv)
	22.	təjohallaŋtək	ik zal op jullie _(mv) wachten
	23.	mətkonŋevlaŋən	wij _(mv) sturen hem
(b)	24.	jij zal hen _(tw) zien	jelhuŋnet
	25.	wij _(mv) beten hem	mətəjgolan
	26.	jullie _(mv) vangen mij	kenakmellaŋtək
	27.	zij sturen jullie _(tw)	nekunŋivŋətək
	28.	jullie _(tw) leidden mij	inelletək

Opgave Nr 2. bezit_a-sfx_a-POSS_b bezitter_b-sfx_b

m			v		
<ul style="list-style-type: none"> dieren: <i>leeuw, luipaard, flamingo</i> voorwerpen, lichaamsdelen: <i>lange/dunne</i> 			<ul style="list-style-type: none"> dieren: <i>zebra, impala, olifant, baviaan, giraf</i> voorwerpen, lichaamsdelen: <i>korte/dikke</i> 		
	evv.	mvv.		evv.	mvv.
sfx	-∅	-bii *	sfx	-ko	-bee
POSS	-ma	-itcha *	POSS	-sa	-eta

* e, o > i, u vóór mannelijke meervoudsuitgangen
(geblokkeerd door een tussenliggende a-klinker, bijv. *zzokwana-bii*)
-bii-itcha > -biitcha

- (a) 19. **wiriko** – D. *korte, dikke wortel*
20. **roobee** – C. *hoorns (bijv. van dikdiks)*
21. **mu'a** – B. *dunne tak*
22. **zzahubii** – A. *staarten (bijv. van luipaarden)*
- (b) 23. **gariko** – *auto (= korte vrachtwagen)*
24. **makubii** – *lange kookpotten*
25. **hazzakeko** – *vrouwelijke dief*
26. **dongobee** – *zebra's*
27. **zzahoko** – *(korte, dikke) staart*
28. **nqibii** – *luipaarden*
- (c) 29. *het been van de flamingo* – **uphukwama gogogogo**
30. *de knol V. pseudolablab van de zebra* – **shumukosa dongoko**
31. *de hoorns van de mannelijke impala's* – **ruubiitcha puphubii**
32. *de dikke stok van de vrouwelijke vreemdelingen* – **mu'akoeta uhuyitibee**
33. *de lange kookpot van de jongens* – **makuitcha eratibii**
34. *de lange, dunne wortels van de impala* – **wiribiisa pophoko**

Opgave Nr 3.

- A B-ane X $\left\{ \begin{array}{l} \text{rä} \text{ — als A een vrouw is} \\ \text{yé} \text{ — als A een man is} \end{array} \right.$

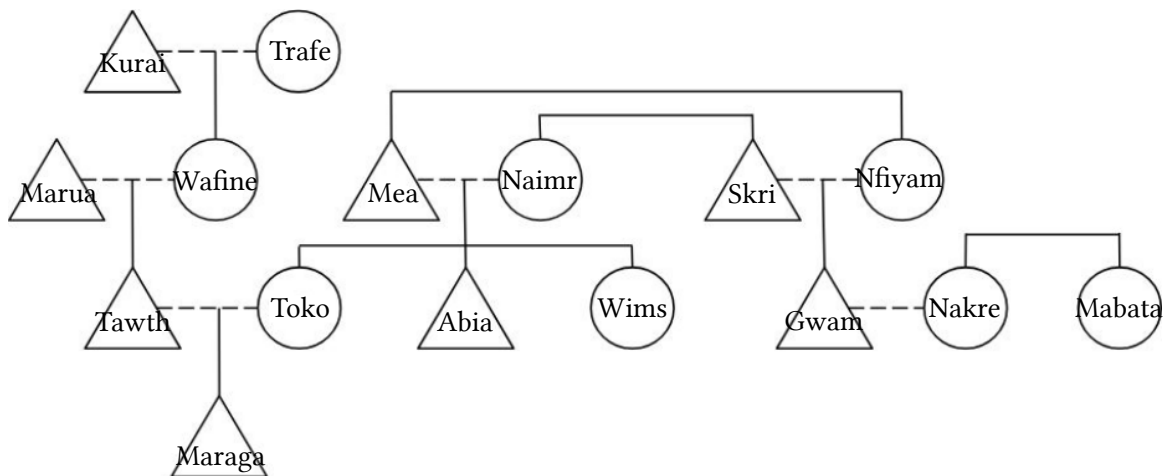
- A = verwant van B
- X = verwantschapsterm

• ɲafe	vader	B	broer
ɲame	moeder	D	dochter
nge	kind	F	vader
zath	grootvader, kleinzoon	H	echtgenoot
zath ɲare	grootmoeder, kleindochter	M	moeder
nane	oudere broer of zus	S	zoon
ngth	jongere broer of zus	W	echtgenote
enat	schoonzoon	Z	zuster
ɲäwi	oom (broer van moeder)		

termen na zuster-uitwisseling:

bäiɲaf	MB = FZH, ZS = WBS, BS = HZS
bäiɲam	FZ = MBW, ZD = WBD, BD = HZD
yamit	kind van bäiɲaf en bäiɲam
yumad	echtgenote van yamit

(a)

- (b)
1. **bäiɲam rä**
 2. **enat yé**
 3. **zath ɲare rä**
 4. **nge yé**
 5. **Nakreane**
 6. **rä**

(c) Skri Abiaane bäiɲaf yé.

Opgave Nr 4.

- (a)
1. **çum 'aa'** (voet – houder): C. *teenslipper*
 2. **dâw çuum** (persoon – voet): I. *voet*
 3. **dâw nōr** (persoon – mond): B. *mond*
 4. **dâw nōr keet** (persoon – mond – blad/tong): H. *tong*
 5. **dâw tōog** (persoon – dochter): F. *dochter*
 6. **dâw sōb pis piis** ((persoon – hand – klein) – klein): D. *pink*
 7. **dâw tōoj** (persoon – neus): J. *neus*
 8. **dōo' piis** (maken – klein): E. *(iets) verminderen*
 9. **sōb dak** (hand – zetten): A. *ring*
 10. **suk 'aa'** (meel – houder): G. *blikje meel*
 11. **be keet** (boom – blad/tong): M. *blad*
 12. **be tum** (boom – zaad/oog): Q. *zaad*
 13. **yak yaa'** (maniok – braden): T. *macaxeira*
 14. **yak nâax** (maniok – water): S. *tucupi*
 15. **nâx pōog** (water – groot): P. *hoofdrivier*
 16. **nâx taax** (water – tapir): L. *capibara*
 17. **taax 'uuy** (tapir – tam): K. *tamme tapir*
 18. **tum tâag** (zaad/oog – weten): N. *bril*
 19. **yon 'uuy** (miereneter – tam): R. *tamme miereneter*
 20. **yon tōoj** (miereneter – neus): O. *revolver*
- (b)
21. **dâw sōb piis** (persoon – (hand – klein)): *vinger*
 22. **dâw sōob pis** ((persoon – hand) – klein): *kleine hand*
 23. **dâw çum piis** (persoon – (voet – klein)): *teen*
- (c)
24. *beek* – **nâx piis** (water – klein)
 25. *kleine tapir* – **taax pis** (tapir) – klein
 26. *oog* – **dâw tum** (persoon – zaad/oog)
 27. *kleindochter* – **dâw tōg tōog** (persoon – (dochter – dochter))

Opgave Nr 5. Woordvolgorde:

- S V (S = onderwerp van een onovergankelijk werkwoord; V = werkwoord)
- A-lu V P (A = onderwerp van een overgankelijk werkwoord; P = lijdend voorwerp)

Zelfstandig naamwoord:

	naamwoordklassen:	P = S	A
	vrouwen	rra-	rru-
(♀)	mannen	nya-	nyu-
(♂)	mannen = dieren	∅-	ki-
(♀)	dieren	∅-	ji-
	eetbare dingen	ma-	
	mvv.	li-	linji-

Werkwoord:

- tijd (j- tegenwoordig, k- toekomstig/verleden)
- (lijdend voorwerp)
- onderwerp

	naamwoordklassen:	P	S	A
	vrouwen	arr-	anda-	anda-
(♀)	mannen	any-	iwa-	ilu-
(♂)	mannen = dieren	∅-	a-	ilu-
(♀)	dieren	∅-	i-	inju-
	eetbare dingen	∅-	∅-	∅-
	mvv.	al-	alu-	alu-

- wortel van het werkwoord
- tijd (-∅ verleden, -nji tegenwoordig, -la toekomstig)

- (a) 15. **mirningiya ka-wulumala** – *De man zal rennen.*
 16. **nyu-munangalu kalilu-wudurruma li-wakuku** – *De witte man voedde de honden.*
 17. **linji-ardulu jalu-wubanji ma-burlurlu** – *De jongens/meisjes (kinderen) bakken het brood.*
 18. **rru-nhanawalu janda-athamanji ardu** – *De vrouw achtervolgt de jongen.*
- (b) 15. ♂
 16. ♀
 17. ?
 18. ♂
- (c) 19. *De hond achtervolgde het meisje.*
 ♀ **ji-wakukulu karrinju-athama rra-ardu**
 ♂ **ki-wakukulu karrilu-athama rra-ardu**
20. *De zwangere vrouw voedt de oude vrouwen.*
 ♀=♂ **rru-walkurulu jalanda-wudurrumanji li-bardibardi**
21. *De oude man genas de Yanyuwa-man.*
 ♀ **nyu-malbulu kanyilu-yabima nya-yanyuwa**
 ♂ **ki-malbulu kilu-yabima yanyuwa**
22. *De kangoeroe zal terugkomen.*
 ♀ **wunala ki-wanila**
 ♂ **wunala ka-wanila**